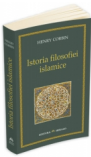
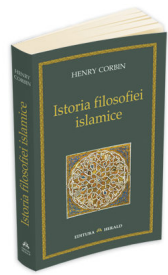

Istoria filosofiei islamice

Istoria filosofiei islamice - De la origini pana la moartea lui Averroes (595-1198). De la moartea lui Averroes pana in zilele noastre Cateva randuri sunt necesare pentru a explica titlul si structura prezentului volum - pentru care nu aveam deloc precursori care sa ne fi deschis...

Rating: Nu a fost evaluat inca

Pret:

Pret catalog: 39,50 lei

Pret cu reducere: 37,62 lei

Pretul de vanzare: 39,50 lei

[Pune o intrebare despre aceasta carte](#)

Descriere

Istoria filosofiei islamice - De la origini pana la moartea lui Averroes (595-1198). De la moartea lui Averroes pana in zilele noastre

Cateva randuri sunt necesare pentru a explica titlul si structura prezentului volum, pentru care nu aveam deloc precursori care sa ne fi deschis calea.

1. Mai intai de toate, vorbim de "filosofie islamica" si nu, asa cum s-a folosit mult timp dupa Evul Mediu, de "filosofie araba". Cu siguranta, s-a putut si s-ar putea considera ca termenul de "filosofie araba" trebuie inteles doar ca o filosofie scrisa in limba araba, adica in aceasta araba care, chiar si in zilele noastre, este legatura liturgica atat intre membrii ne-arabi ai Comunitatii islamice, cat si intre factiunile natiunii arabe, particularizate fiecare prin araba sa dialectala. Din pacate, aceasta definitie "lingvistica" este inadecvata si lipsita de sens. Daca am accepta-o, nu am mai sti unde sa-i clasam pe unii mari ganditori iranieni, ale caror lucrari sunt toate scrise integral in limba persana, fara a mai vorbi de toti cei care, de la Avicenna si Sohravardi pana la Mir Damad (sec.al XVII-lea), Hadi Sabzavari (sec. al XIX-lea) si contemporanii nostri, au scris cand in persana, cand in araba literara. Pentru a desemna ansamblul gandirii care va fi tratata in paginile care urmeaza avem nevoie deci de o titulatura care sa fie indeajuns de larga pentru a salva ecumenicitatea spirituala a conceptului de "Islam" si care, totodata, sa mentina conceptul de "arab" la inaltimea orizontului profetic in care si-a facut aparitia in istorie, odata cu Revelatia qoranica.

2. Prin urmare, conceptul de filosofie islamica nu poate fi limitat la schema, multa vreme traditionala in manualele noastre de istorie a filosofiei, care nu retine decat cateva mari nume, cele ale ganditorilor Islamului care fusesera cunoscuti in traducere latina de catre scolastica noastra medievala. Evident, traducerile lucrarilor arabe in latina, la Toledo si in Sicilia, au fost un episod cultural de o importanta majora, dar el este total insuficient pentru a sugera o orientare de ansamblu care sa permita cunoasterea sensului si a dezvoltarii meditatiei filosofice in Islam. Este cu totul falsa ideea ca aceasta s-ar fi incheiat odata cu moartea lui Averroes (1198). Vom incerca sa aratam mai incolo, la sfarsitul primei parti a prezentului studiu, ceea ce, de fapt, se inchide odata cu ea. Tradusa in latina, opera filosofului din Cordoba a dus la aparitia in Occident a averroismului, care a inlocuit ceea ce s-a numit "avicennismul latin". In Orient, in special in Iran, averroismul a trecut se poate spune ca neobservat, iar critica facuta filosofiei de catre Ghazali nu a fost privita niciodata ca punand capat traditiei inaugurate de Avicenna.

3. Nu putem intelege cu adevarat semnificatia si perpetuarea meditatiei filosofice in Islam decat cu conditia de a nu pretinde in nici un fel sa regasim in ea echivalentul exact a ceea ce numim in Occident, de cateva secole, drept "filosofie". Termenii insisi de falsafa si de faylasûf, ce rezulta din transcrierea termenilor grecesti in araba si raportati la peripateticienii si neoplatonicienii din primele secole ale Islamului, nu echivaleaza intru totul cu conceptele noastre de "filosofie" si de "filosof". Distinctia, puternic transata, intre "filosofie" si "teologie" urca, in Occident, la scolastica medievala. Ea presupune o "secularizare" a carei idee nu putea exista in Islam pentru simplul motiv ca Islamul nu a cunoscut fenomenul Bisericii, cu implicatiile si consecintele sale.

4. In ceea ce priveste studiul de fata, am fost constransi la limite stricte. Ne-a fost imposibil sa acordam pentru expunerea anumitor probleme, la unii ganditori, intreaaga intindere care ar fi fost necesara. Totusi, deoarece este vorba cel mai adesea de doctrine foarte putin cunoscute, ba chiar aproape total necunoscute, iar paginile urmatoare adresandu-se nu doar orientalistului ci filosofului in general, nu puteam sa ne multumim cu aluzii si nici sa ne limitam la simple notite de dictionar.

Schema obisnuita, care imparte istoria filosofiei, ca si istoria in general, in trei perioade denumite Antichitate, Ev Mediu, Epoca moderna, nu poate fi raportata la periodizarea istoriei filosofiei islamice, decat ca un artificiu verbal. In ce ne priveste, vom distinge urmatoarele trei mari perioade:

a) O prima perioada ne conduce de la origini pana la moartea lui Averroes (595/1198). Sub unele dintre aspectele sale, aceasta perioada este cea care a fost cel mai bine cunoscuta pana acum. Vom preciza, atunci cand vom ajunge la sfarsitul sau, de ce s-a impus alegerea acestei delimitari. Odata cu Averroes, un capitol s-a incheiat in Islamul occidental. In aceeasi perioada insa, odata cu Sohravardi si Ibn 'Arabi, incepe ceva care, in Orient, se perpetueaza pana in zilele noastre.

b) O a doua perioada se intinde peste cele trei secole care vor preceda Renasterea safavida din Iran. Ea este marcata in special de ceea ce s-a convenit a se numi "metafizica sufismului": dezvoltarea scolii lui Ibn 'Arabi si a scolii provenite de la Najm Kobra, unificarea sufismului cu shi'ismul duodeciman, pe de o parte, si, pe de alta, cu ismaelismul reformat, posterior ruinarii Alamût-ului de catre mongoli (1256).

c) A treia perioada. Cu toate ca se considera ca peste tot in Islam, dupa Averroes, cercetarea filosofica s-a redus la tacere (ceea ce a motivat judecata sumara pe care am denuntat-o mai sus), iata ca in secolul al XVI-lea, odata cu Renasterea safavida, apare in Iran o prodigioasa inflorire de gandire si de ganditori, ale carei efecte se vor perpetua, trecand prin perioada qajara, pana in zilele noastre. Vom supune analizei motivele pentru care fenomenul se produce tocmai in Iran si intr-un mediu shi'it. In lumina lor, ca si in cea a altor scoli aparute mai recent in alte parti ale Islamului, ar trebui sa ne intrebam asupra viitorului imediat.

Henry Corbin

CUPRINS

Cuvant inainte 5

Partea intai

DE LA ORIGINI PANA LA MOARTEA LUI AVERROES (595/1198)

I. Sursele meditatiei filosofice in Islam 13

1. Exegeza spirituala a Quranului 13

2. Traducerile 27

II. Shi'ismul si filosofia profetica 37

Observatii preliminare 37

A. SHI'SMUL DUODECIMAN 47

1. Perioade si surse 47

2. Esoterismul 52

3. Profetologia 55

4. Imamologia 62

5. Gnoseologia 69

6. Hieroistorie si metaistorie 80

7. Imamul ascuns si escatologia 88

B. ISMAELISMUL 95

Perioade si surse. Proto ismaelismul 95

I. ISMAELISMUL FATIMID 101

1. Dialectica Tawhid ului 101

2. Drama din Cer si nasterea Timpului 106

3. Timpul ciclic: hieroistorie si ierarhii 108

4. Imamologie si escatologie 113

II. ISMAELISMUL REFORMAT DIN ALAMÛT 117

1. Perioade si surse 117

2. Conceptul de Imam 122

3. Imamologie si filosofie a invierii 125

4. Ismaelism si sufism 128

III. Kalam ul sunnit 131

A. MO'TAZILITII 131

1. Originile 131

2. Doctrina 136

B. ABÛ'L HASAN AL ASH'ARI 139

1. Viata si lucrarile lui al Ash'ari 139

2. Doctrina lui al Ash'ari 141

C. ASH'ARISMUL 145

1. Vicisitudinile scolii ash'arite 145

2. Atomismul 148

3. Ratiunea si credinta 150

IV. Filosofie si stiinte ale naturii 153

1. Hermetismul 153
2. Jabir ibn Hayyan si alchimia 157
3. Enciclopedia "Fratilor Puritatii" (Ikhwan al Safa) 162
4. Rhazès (Razi), medic si filosof 165
5. Filosofia limbajului 171
6. Birûni 177
7. Khwarezmi 179
8. Ibn al Haytham 179
9. Shahmardan Razi 182

V. Filosofii elenizanti 183

- Preambul 183
1. Al Kindi si elevii sai 184
 2. Al Farabi 188
 3. Abû'l Hasan al 'Amiri 197
 4. Avicenna si avicennismul 199
 5. Ibn Maskûyeh. Ibn Fatik. Ibn Hindû 207
 6. Abû' Barakat al Baghdadi 209
 7. Abû Hamid Ghazali si critica filosofiei 212

VI. Sufismul 221

1. Aprecieri preliminare 221
2. Abû Yazid Bastami 226
3. Jonayd 228
4. Hakim Tirmidhi 230
5. Hallaj 232
6. Ahmad Ghazali si "iubirea pura" 234

VII. Sohrawardi si filosofia luminii 239

1. Restaurarea intelepciunii Persiei vechi 239

2. Orientul Luminilor (Ishraq) 243

3. Ierarhia universurilor 246

4. Exilul occidental 250

5. "Ishraqiyûn" ii 253

VIII. In Andaluzia 257

1. Ibn Masarra si scoala din Almeria 257

2. Ibn Hazm din Cordoba 262

Reviews

Nu exista comentarii pentru acest produs.